Thomas Aquinas: De potentia dei. Add: De malo; De spiritualibus creaturis; De anima; De unione verbi; De virtutibus. Ed: Theodericus de Susteren
Cologne: Heinrich Quentell, 7 May 1500, 1500 Seite 438

Incipiūt questiones

materie vnice de spūalib⁹ creaturis disputate ꝑ sanctissimū doctorem fratrem Thomā de Aquino ordinis predicatorum.

¶ Questio prima.

Questio ē de
spūalib⁹ creaturꝫ Et ꝑ
mo q̄rit̃ vtꝝ suba spūa
1 lis creata sit ɔposita ex
materia ⁊ forma Et
videtur ꝙ sic. Dicit em̄
Boeti⁹ in ꝑmo de tri.
Forma simplex subiec/
tuꝫ esse nō pt. sed suba
spūalis creata est subie/
ctum scie ⁊ virtutis ⁊ gratie. ḡ nō est forma simplex
sed nec est materia simplex. q꞉ sic esset in potentia tm̄
nō habens aliquā opatōem. ḡ est ɔposita ex materia
2 et forma. ¶ P̄. Quelibet forma creata est limitata et
finita. sed forma limitat̃ ꝑ materiā. ḡ quelibet forma
creata est forma in materia. nulla ḡ suba creata ē for
3 ma sine materia. ¶ P̄. Principiuꝫ mutabilitatis est
materia. vn̄ ſm phm. necesse est vt materia vna ima
ginet̃ in re mota. sed suba spūalis creata est mutabi/
lis. solū em̄ deus naturalr̄ imutabilis est. ḡ suba spi
4 ritualis creata hꝫ materiā. ¶ P̄. Aug⁹. dt. xij. ɔfessio.
ꝙ deus fecit materiā ɔmunē visibiliū ⁊ inuisibilium
5 inuisibilia aūt sunt sube spūales. ḡ suba spūalis hꝫ
materiā ¶ P̄. Phus dt. viij. metaph. ꝙ si qua substā
tia est sine materia statim ē ens ⁊ vnū. ⁊ nō est ei alia
cā vt sit ens ⁊ vnū. sed om̄e creatū habꝫ cām sui eē ⁊
vnitatis. ḡ nullū creatū est suba sine materia. ḡ om̄is
suba spūalis creata est cōposita ex materia ⁊ forma.
6 ¶ P̄. Aug⁹. dt in libro de q̄stionib⁹ noui ⁊ veteris te
stamenti. ꝙ ꝑus fuit formatū corpus ade q̄ꝫ aīa ei in
funderet̃. q꞉ ꝑus est necesse fieri habitaculū q̄ꝫ habita
torē introduci. ɔparat̃ aūt aīa ad corpus sicut habi
tator ad habitaculū. sed habitator est ꝑ se subsistens
aīa igit̃ est ꝑ se subsistēs. ⁊ multo fortius angelus. sꝫ
suba ꝑ se subsistens nō videtur esse forma tm̄. ḡ suba
spūalis creata nō est forma tm̄. est ḡ ɔposita ex mate/
7 ria ⁊ forma ¶ P̄. Manifestū est ꝙ aīa est susceptiua
ɔtrarioꝝ. hoc aūt videt̃ esse ꝓpriuꝫ substātie ɔposite.
ergo aīa est suba ɔposita et eadem rōne angelus.
8 ¶ P̄. Forma est quo aliquid est. quicq̄d igit̃ ɔpositūꝫ
est ex quo ⁊ qd̄ est. est ɔpositum ex materia ⁊ forma.
omnis aūt suba spūalis creata est ex quo est ɔposita
et qd̄ est. vt pꝫ ꝑ Boetiū in li. de ebdo. ḡ oīs substan
tia spūalis creata ē ɔposita ex materia ⁊ forma. ¶ P̄.
9 Duplex est ɔmunitas. vna in diuinis ſm ꝙ essentia
est ɔmunis trib⁹ ꝑsonis. alia in reb⁹ creatis ſm quaꝫ
vniuersale est ɔmune suis inferiorib⁹. singulare aūtē
videtur ꝑme ɔmunitatis. vt id quo distinguunt̃ ea
que ɔmunicāt in illo ɔmuni. nō sit aliud realiter ab
ipso ɔmuni. paternitas em̄ quo pater distinguit̃ a
filio est ipsa essentia que est patri ⁊ filio ɔmunis. In
ɔmunitate aūt vniuersalis oportꝫ ꝙ id quo distin/
guūtur ea que ɔtinētur sub ɔmuni sit aliud ab ipso
ɔmuni. in om̄i ergo creato qd̄ ɔtinet̃ sub aliquo ge
nere cōi ncc̄e est eē ɔpōnem ei⁹ qd̄ cōe ē. ⁊ ei⁹ ꝑ qd̄ cō
mune ipsum restringit̃. substantia aūt spūalis creata
est in aliquo genere. oportꝫ ergo ꝙ in substātia spūa/
li creata sit ɔpositio nature ɔmunis ⁊ eius ꝑ qd̄ na/
tura ɔmunis coartat̃. hec aūt videt̃ esse ɔpositio for
me ⁊ materie. ḡ in substātia spūali creata est ɔpositio
forme ⁊ materie ¶ P̄. Forma generis esse nō p̄t nisi in
intellectu vel materia. sed substātia spūalis creata vt 10
angelus est in aliquo genere. forma igit̃ generis illi⁹
vel est in intellectu tm̄. vel in materia. sed si angelus
nō haberet materiā nō esset in materia. ḡ esset in intel
lectu tm̄. ⁊ sic supposito ꝙ nullus intelligeret angelū
sequeret̃ ꝙ angelus nō esset. qd̄ est incōueniēs. oportꝫ
igit̃ dicere vt videt̃ ꝙ suba spūalis creata sit ɔposita
ex materia ⁊ forma ¶ P̄. Si suba spūalis creata essꝫ 11
forma tm̄. sequeret̃ ꝙ vna suba spūalis esset p̄sens al
teri. si em̄ vnus angelus intelligeret aliū. aut hoc essꝫ
ꝑ essentiā angeli intellecti. ⁊ sic oportebit ꝙ substātia
angeli intellecti sit p̄sens in intellectu angeli intelli/
gentis ipsum. aut ꝑ spēm. ⁊ tūc idē sequit̃. si spēs per
quā angelus ab alio intelligit̃ nō differt ab ipa sub/
stantia angeli intellecti. nec videt̃ posse dari in q̄ dif/
ferat si substātia angeli est sine materia sicut ⁊ ei⁹ spe
cies intelligibilis. hoc aūt est incōueniens ꝙ vn⁹ an
gelus ꝑ sui substātiam sit p̄sens in alio. q꞉ sola trini/
tas menti rōnali illabit̃. ergo ⁊ primū ex quo seq̄tur
est incōueniens. scꝫ ꝙ suba spūalis creata sit immate
rialis. ¶ P̄. Cōmen. dt. xi. metaph. ꝙ si esset archa si 12
ne materia idē esset cum archa q̄ est in intellectu. ⁊ sic
videt̃ ideꝫ qd̄ ꝑus. ¶ P̄. Aug⁹. dt in. vij. super Gen̄. 13
ad litteram. ꝙ sicut caro habuit materiā. id est terraꝫ
de qua fieret sic fortasse potuit. ⁊ anteq̄ꝫ ea ipsa natu/
ra fieret que aīa dicit̃ habere aliquā materiaꝫ pro suo
genere spūalem. que nōdum esset aīa. ergo aīa vide/
tur esse ɔposita ex materia ⁊ forma. ⁊ eadem rōne an
gelus. ¶ P̄. Damasce. dt ꝙ solius dei esse naturaliter 14
immateriale est ⁊ icorporeū. nō ergo substātia spūa/
lis creata. ¶ P̄. Omnis substātia nature sue limitib⁹
circūscripta habet esse limitatū ⁊ coartatū. sed omnis 15
substantia creata est nature sue limitib⁹ circūscripta
ergo omnis creata substātia habet esse limitatū ⁊ co
artatū. sed om̄e qd̄ coartatur aliquo coartat̃. ergo in
qualibet substātia creata est aliqd̄ coartans ⁊ aliqd̄
coartatū. et hoc videt̃ esse forma ⁊ materia. ergo oīs
substantia spūalis est ɔposita ex materia ⁊ forma.
¶ P̄. Nihil ſm idem agit ⁊ patitur. sed agit vnūqd̄/ 16
q̄ꝫ per formā. patitur aūt ꝑ materiā. sed substātia spi

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-356/0437
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG